

อ้อย ปะทะ มัน ยุทธศาสตร์เกษตร จัดข้อแย้งพื้นที่ปลูก

ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา จัดเป็นช่วงฝุ่นตลบของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สินค้าเกษตร 4 ชนิด หลังจากที่ยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งที่ 116/2557 แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรเป็นรายพืชเศรษฐกิจ 4 สินค้า ประกอบด้วย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และอ้อย โดยมี พล.อ.ฉัตรชัย สาริกัลยะ รองหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ เป็นประธาน

ยุทธศาสตร์เกษตร

โดยในการประชุมนัดแรก ปรากฏกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พยายามเสนอกรอบแนวทางยุทธศาสตร์ใน 4 ด้าน คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมการตลาด และการวิจัยและพัฒนา แต่ พล.อ.ฉัตรชัย เห็นว่า “เป็นเรื่องเก่า ไม่ตอบโจทย์” พร้อมกับ “สั่ง” ให้แต่ละกลุ่มกลับไปหาข้อสรุปที่ตกผลึกมาเสนอในการประชุมครั้งต่อไป ในวันที่ 6 กันยายนนี้

และนำมาซึ่งคำสั่งที่ 1/2557 แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ 4 สินค้าทั้งหมด 8 คน ประกอบด้วยตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ นายอิสระ ว่องกุศลกิจ จากกลุ่มน้ำตาล, นายสิริวัทธิเสียมภักดี จากกลุ่มเอทานอล, นายพรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล และนายบุญธรรม อร่ามศิริวัฒน์ จากกลุ่มอาหารสัตว์, นางสุรีย์ ยอดประจง จากกลุ่มมันสำปะหลัง, นายบุญมี วัฒนเรืองรอง กลุ่มแป้งมันสำปะหลัง, นางวิวรรณ บุญยประทีปรัตน์ จากกลุ่มปาล์มน้ำมัน และนายอัสนี มาลัมพู จากกลุ่มน้ำมันพืช

มีข้อนำสังเกตว่า บุคคลเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มี Power ทั้งในระดับอุตสาหกรรมที่ตนเองบริหารงานอยู่ และยังมีตำแหน่งในสถาบันภาคเอกชนที่สามารถไข “ต่อรอง” กับภาครัฐบาล ยกตัวอย่างนายอิสระ ว่องกุศลกิจ ประธานกรรมการกลุ่มน้ำตาลมิตรผล และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือนายพรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล รองประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย และมีความเกี่ยวข้องกับ บริษัทเกษตรยักษ์ใหญ่ เครือเจริญโภคภัณฑ์ (CP)

โดยเมื่อถึงแต่ละกลุ่มสินค้าที่ไม่ธรรมดา ส่อแววให้เห็นความขัดแย้งจากการ “ยื้อแย่งทรัพยากรที่ดินที่มีอยู่อย่างจำกัด” ว่าควรจะแบ่งสรรไปใช้ในการปลูกพืชชนิดใดจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจ และสร้างรายได้ให้กับแต่ละอุตสาหกรรม

ปมปัญหาอ้อย-มันสำปะหลัง

หากพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นของแต่ละอุตสาหกรรมในการ “แย่งชิง” พื้นที่ดินที่มีอยู่อย่างจำกัดก็จะเป็นความจริงที่ว่า “มันสำปะหลัง” กับ “อ้อย” ที่ปลูกในพื้นที่เดียวกันแต่เกิดปัญหาแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

จากมูลค่าการส่งออกในปี 2556 กลุ่มผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีปริมาณ 9.20 ตัน หรือเพิ่มขึ้น 17% มีมูลค่า 3,244 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 17% คิดเป็นสัดส่วน 1.5% ของการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารของไทย โดยมาเป็นอันดับ 3 รองจากยางพารา และข้าว ขณะที่การส่งออกน้ำตาลทรายมีปริมาณ 5.99 ตัน หรือลดลง 12% มูลค่า 2,860 ล้านบาท หรือลดลง 27% คิดเป็นสัดส่วน 1.2% มาเป็นอันดับ 4

สถานการณ์ปัญหาของมันเป็นสำปะหลังคือ ขาดที่ดินไม่มีของ “ขาดชีพพลาย” เพราะผลผลิตที่ได้ปีละ 27-30 ล้านตันนั้น ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ที่มีมากถึง 35-40 ล้านตัน ส่วนพื้นที่ปลูกก็มีจำกัดเพียง 8-9 ล้านไร่ ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ได้เพียง 3.5 ตัน/ไร่ ทำให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสูง เกษตรกรต้องพึ่งพิงราคา

จำนำ โรงงานก็ต้องหันไปนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนเพิ่มขึ้นปีละ 5 ล้านตัน เพื่อให้เพียงพอต่อความ

ต้องการใช้ในอุตสาหกรรม

ขณะที่ปัญหาของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลนั้น แตกต่างกับมันสำปะหลัง เพราะถึงแม้ว่าจะมีพื้นที่ปลูกอ้อย 10 ล้านไร่ แต่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ปีละ 100 ล้านตัน ผลิตเป็นน้ำตาลทรายได้ 10-11 ล้านตัน

แต่ด้วยเหตุที่ความต้องการใช้บริโภคในประเทศมีน้อยแค่ 2 ล้านตัน ทำให้น้ำตาลทรายที่เหลือต้องพึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก จึงเลี้ยงไม่พื้นที่จะได้รับแรงกดดันจากภาวะ “ซัพพลายในตลาดโลกล้น” ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ราคาน้ำตาลในตลาดโลกลดลง บางปีเกิดปัญหาบาทแข็ง รายได้จากการส่งออกลดลง

ผลคือ ราคาอ้อยขึ้นต้นสูงกว่าราคาอ้อยขยับปลาย ทำให้เกิด “ส่วนต่าง” ราคาต้องอาศัยเม็ดเงินจาก กองทุนอ้อยและน้ำตาล รวมทั้งการกู้ยืมเงินเข้ามาช่วยอุดหนุนค่าอ้อยให้กับชาวไร่ด้วยการให้ผู้บริโภค “กินน้ำตาล” แพงขึ้นมาอีก กก.ละ 5 บาทเพื่อ “ช่วยชาวไร่”

ดังนั้นพื้นที่ที่ คสช.มีนโยบายจัดทำ Road Map พืชเกษตร กลุ่มทุนในอุตสาหกรรมเหล่านี้ก็เคลื่อนไหวต่อสู้กันอย่างดุเดือด อาทิ บิ๊กกลุ่มสินค้าเกษตรใช้ไหวพริบความเหนือกว่านำทีมกลุ่มอ้อยและมันสำปะหลังไปพบผู้บริหารกระทรวงเกษตรฯ อ้างจะหาพื้นที่ขนาดอนช่วยปลูกมัน ขณะที่เล็ก ๆ แล้วกลุ่มมันสำปะหลังเองก็มั่นใจว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการฉวยโอกาส หวังจะเป็นผู้นำในการจัดสรรพื้นที่ดินที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวประมาณ 2 ล้านไร่ ไปสอดใส่ สลับกับพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมาแทน “แต่สุดท้ายก็ยงหาข้อสรุปไม่ได้”

ใครได้ประโยชน์

อย่างไรก็ตาม หากมองประโยชน์ที่จะมีต่อเกษตรกร จากรายได้ที่จะได้รับ ยกตัวอย่าง ปลูกอ้อย 1 ไร่ ผลผลิต 10 ตัน ราคาตันละ 950 บาท (ไม่รวมรัฐบาลอุดหนุนตันละ 160 บาท) เท่ากับเกษตรกรมีรายได้ 9,500 บาท แต่หากปลูกมันสำปะหลัง 1 ไร่ ผลผลิต 3.5 ตัน เฉลี่ยตันละ 2,500 บาท เกษตรกรมีรายได้ 8,750 บาท ส่วนระยะเวลาหากหีบอ้อยต้องมีระยะเวลาหีบเป็นช่วง ๆ โดยอ้อยโรงงานใช้เวลา 8-9

ประชาชาติ ธุรกิจ

Prachachart Turakij
Circulation: 120,000
Ad Rate: 1,300

Section: First Section/หน้าแรก

วันที่: จันทร์ 8 - พุธ 10 กันยายน 2557

ปีที่: 37

ฉบับที่: 4660

หน้า: 4(กลาง), 1

Col.Inch: 61.93

Ad Value: 80,509

PRValue (x3): 241,527

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: อ้อย ปะทะ มัน ยุทธศาสตร์เกษตร จัดซื้อแย่งพื้นที่ปลูก

เดือน ส่วนมันสำปะหลังสามารถขุดได้
8-12 เดือน แต่ทยอยขุดได้

ส่วนประโยชน์ต่อโรงงาน หาก “ใคร”
สามารถชิงพื้นที่ “สำเร็จ” ได้ ก็จะสามารถ
วางแผนและขยายกำลังการผลิตได้
มีวัตถุดิบมีต้นทุนเฉลี่ยต่ำลงและมี By
Product ไปขายเป็นรายได้เพิ่มได้อีก
ทอดหนึ่ง เช่น กากมันสด/แห้ง-เปลือก
มัน ดินละ 300-400 บาท, กากน้ำตาล
ดินละ 700 บาท

เมื่อผลประโยชน์ของแต่ละอุตสาหกรรม
เป็นเช่นนี้ จึงกลายมาเป็นคำถามที่ว่า
“ใคร” จะเป็นคนตัดสินให้ “ใคร” ได้
รับการจัดสรรที่ดินเพื่อให้ได้ประโยชน์
สูงสุดทางเศรษฐกิจ และหากจัดสรรพื้นที่
ปัญหาดังกล่าวออกมาแล้ว เกษตรกรใน
พื้นที่ไม่ยินดีที่จะเปลี่ยนจะมีโทษหรือไม่
หรือเพียงแค่ตัดสินสิทธิประโยชน์ที่ควรได้
ถ้าหากไม่มีความชัดเจนและโปร่งใส ย่อมส่ง
ผลกระทบต่อขีดความสามารถในการ
แข่งขันของพืชเศรษฐกิจสำคัญของไทย
อย่างแน่นอน